

Voorzitter Provinciale Staten van Zeeland

Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp

Aanvullende informatie Regioplan
Gebiedsinvesteringen Netten op Zee

Zaaknummer

455732

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 21 mei 2024

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u aanvullende informatie naar aanleiding van behandeling van de brief over het Regioplan Gebiedsinvesteringen Netten op Zee in de commissie Ruimte op 17 mei.

Aanleiding en achtergrond

Het Rijk heeft vanuit het Klimaat fonds € 500 miljoen beschikbaar gesteld voor Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Zeeland ontvangt in een eerste tranche € 50 miljoen om daarmee de leefkwaliteit in de omgeving van de aanlandlocaties Wind op Zee te versterken. Het geld gaat naar de provincie en naar de gemeenten op Walcheren en de Bevelanden.

Doel en invulling Gebiedsinvestering Netten op Zee

De gebiedsinvesteringen zijn een extra impuls voor de regio en staan los van de kosten voor realisatie en (wettelijke) compensatie die van toepassing zijn op de energie-infrastructuur projecten. Met de bedragen die het Rijk beschikbaar stelt zijn maatregelen mogelijk met een positieve invloed en impact op het gebied. De invulling hiervan wordt gedaan aan de hand van programma- en projectvoorstellen.

Rol van de Provincie Zeeland

Om als regio het geld te ontvangen heeft het Rijk aan de provincie gevraagd de regierol op te pakken voor het opstellen van een Regioplan gebiedsinvesteringen Netten op Zee. In het Regioplan is een verdeling van het geld gemaakt, zijn de maatregelpakketten per regio benoemd en de beleidsmatige, financiële en juridische kaders die door het Rijk zijn meegegeven. De maatregelpakketten worden gevuld met programma's en projecten die passen binnen de kaders die zijn gesteld en die passen binnen het provinciale en/of gemeentelijke beleid.

Verder heeft de provincie de rol van programmamanager en kassiersfunctie namens de regio richting het Rijk. Het gaat dan om taken als aansturing, coördinatie, aanspreekpunt Rijk, monitoring, financiële bewaking en verantwoording.

Proces van verdeling budget en selectie projecten

Bij de verdeling van het budget is gekozen voor een verdeling onder de provincie en 8 gemeenten op basis van een verdeelsleutel. Op basis van deze verdeling zijn programma's en projecten opgehaald die uitwerking geven aan de genoemde doelen van het Regioplan en die bijdragen aan de beleidsdoelen van de provincie en gemeenten. De projecten moeten bij uitvoering concreet zichtbaar zijn voor inwoners (met name als opdracht aan gemeenten) en bedrijven en specifiek ook voor de

agrariërs in het gebied (meer zichtbaar in de door ons aangedragen projecten) die in veel gevallen veel overlast ondervinden van de gevolgen van de aanlanding van wind op zee.

Voor het deel van de provincie is een selectie gemaakt van programma's en projecten die in voorbereiding zijn voor uitvoering, maar waar nog onvoldoende geld voor beschikbaar is en/of waar een versnelling wenselijk is én die aansluiten op de vier thema's van het Regioplan:

1. Behoud & versterken natuur
2. Verbeteren fysieke leefomgeving
3. Versterken regionale economie
4. Versnellen energietransitie

Vanwege de korte voorbereidingstijd is een parallel proces opgezet met aan de ene kant het opstellen van een Regioplan en aan de andere kant het selecteren, aanscherpen en verder voorbereiden van programma's en projecten voor uitvoering die passen binnen de doelstellingen en kaders die zijn gegeven.

Vier concrete projecten

Op basis van dit proces heeft de provincie een selectie gemaakt naar de volgende programma's en projecten:

1. Gebiedsfonds Veerse Meer. De oprichting van een gebiedsfonds Veerse Meer en Omgeving voor de uitvoering van de gebiedsvisie Veerse Meer. Bijdrage vanuit Regioplan: € 1.500.000.
2. Optimalisatie en verduurzaming effluent hergebruik Coroos. Bijdrage vanuit Regioplan: € 450.000.
3. Duurzame energieoplossingen i.c.m. zoetwater voor de landbouw. Bijdrage vanuit Regioplan: € 1.220.000.
4. Versnellen energietransitie. Bijdrage vanuit Regioplan: € 1.200.000.
5. Kavelruilbureau Zeeland. Is geplaatst op de reservelijst wegens overschrijden van maximum bedrag dat beschikbaar is in het Regioplan.

Nadere informatie projecten

1. Gebiedsfonds Veerse Meer.

De door volksvertegenwoordigers vastgestelde gebiedsvisie is voor overheden en maatschappelijke partners de basis voor samenwerking. Deze is gericht op bescherming en kwaliteitsvolle ontwikkeling van een veilig, economisch aantrekkelijk en (ecologisch) gezond en (be)leefbaar gebied als onderdeel van de Zeeuwse Delta. Om het doel van de gebiedsvisie te behalen willen de overheden een gebiedsfonds oprichten. Uit dit fonds kunnen projecten gefinancierd worden die een kwaliteitsimpuls geven aan het gebied. Het gaat om:

1. Natuurbehoud en -herstel: Financiering van projecten die gericht zijn op het behoud en herstel van de natuur en waterkwaliteit in en rondom het Veerse Meer. Ondersteuning van initiatieven voor ecologisch herstel en biodiversiteit.
2. Recreatie en Toerisme: Stimulering van de kwaliteitsverbetering van de recreatieve voorzieningen en initiatieven in de aandachtsgebieden die de aantrekkelijkheid van het gebied vergroten.
3. Duurzame Ontwikkeling: Financiering van duurzame projecten die bijdragen aan een verantwoorde ontwikkeling van het Veerse Meer gebied. Ondersteuning van initiatieven gericht op energietransitie, milieuvriendelijke infrastructuur en duurzame landbouw en visserij.
4. Leefbaarheid: Wat dagrecreatie betreft werken de partijen aan een versterking van de aantrekkelijkheid van het gebied voor bewoners en gasten. Mogelijkheden voor dagrecreatie vergroten en leveren een bijdrage aan de lokale economie en leefbaarheid.

De bijdragen uit het Regioplan die door de provincie en omliggende gemeenten van het Veerse Meer worden ingebracht zorgen voor een eerste investering in de uitvoering van de gebiedsvisie.

2. Optimalisatie en verduurzaming effluent hergebruik Coroos.

De landbouwsector in Zeeland heeft al langere tijd problemen met de beschikbaarheid van zoet water en toenemende verzilting van het oppervlaktewatersysteem. Conservenproducent Coroos stelt om deze reden het effluent van de eigen afvalwaterzuivering beschikbaar als irrigatiewater voor akkerbouw- en fruitteeltbedrijven in de omgeving. Met het Regioplan is een duurzame en permanente distributie van zoet water afkomstig van de afvalwaterzuivering van Coroos te realiseren. Voor dit project waren nog geen middelen beschikbaar. Door het nu op te nemen kan op korte termijn met uitvoering begonnen worden.

3. Duurzame energieoplossingen i.c.m. zoetwater voor de landbouw.

In de regio in de lijn Veerse Meer - Borsele liggen agrarische bedrijven die zonne-energie opwekken. Door een koppeling te maken tussen productie en afname in combinatie met opslagcapaciteit van water ontstaat de mogelijkheid om energie van het eigen bedrijf te verbinden aan de lokale omgeving

en het rendement van de zonnepanelen te vergroten. Door gezamenlijke waterbassins aan te leggen in combinatie met zonnepanelen en een opslagfaciliteit ontstaat een multifunctionele invulling. Bovendien levert dit gewassen op die gezonder zijn en nutriënten beter opnemen met een positief gevolg op minder uitspoeling/afspoeling richting het oppervlaktewater. Dit draagt bij aan de doelen in de Kader Richtlijn Water en een duurzame landbouw.

Zowel punt 2 als 3 komen voort uit het Deltaplan Zoet Water. Eerder heeft u de totale projectenlijst ontvangen (Commissie Ruimte 22 maart 2024 - Brief GS van 8 maart 2024 over afhandelen motie zoet water - Motie nr. 7 - 416068). Omdat deze projecten in het beschreven gebied vallen en snel te realiseren zijn, zijn ze acceptabel voor zowel het Rijk als voor ons.

4. Versnellen energietransitie.

Het versnellen van de energietransitie gaat om drie projecten:

- a. Co-financiering van de Task Force Zeeuwse Netoplossingen waar MKB ondernemers worden geholpen bij het realiseren van hun verduurzamingsplannen. Dit ondanks de situatie van netcongestie.
- b. Opzet van een Energie Transitiefonds van waaruit ondernemers geholpen kunnen worden bij financiering van de investeringen in verduurzaming.
- c. Het mogelijk realiseren van een aftakking van de nationale waterstofbackbone.

5. Kavelruilbureau Zeeland. Is geplaatst op de reservelijst. Vrijwillige kavelruilen is effectief te gebruiken om de bedrijfsvoering van agrarische ondernemers te verbeteren binnen Zeeland (agrarische structuurverbetering). Daarnaast maakt het bureau met kavelruilen andere maatschappelijke doelen mogelijk, zoals het realiseren van waterberging (KRW), het bevorderen verkeersveiligheid en op vrijwillige wijze het realiseren van de natuuropgave in Zeeland. Omdat dit een post is waar de hoeveelheid beschikbare middelen altijd wat meer of minder kan zijn, kan hier makkelijk geld naar toe als een project niet doorgaat of anderszins middelen over blijven.

Vervolgstappen

Onlangs hebben wij het Regioplan gebiedsinvesteringen Netten op Zee vastgesteld voor wat betreft de provinciale inbreng. De deelnemende gemeenten doen hetzelfde voor de eigen projecten. Het klopt dat sommigen gemeenten daarvoor besluiten nemen in hun raden. Dat is vooral waar wordt gekozen voor nieuw beleid wat nog niet in hun plannen zat. Intussen is het Regioplan ingediend bij het ministerie van EZK. Op 27 mei zal de ondertekening van het bestuursakkoord plaatsvinden tussen EZK, provincie Zeeland en de deelnemende gemeenten. Het Rijk zal naar verwachting voor of na de zomer de gelden toekennen aan de provincie Zeeland op basis van een Specifieke Uitkering (SPUK). Op basis van die toekenning zullen wij een en ander via een begrotingswijziging aan u voorleggen. Vervolgens worden de projecten van de provincie en gemeenten nader uitgewerkt. Deze uitwerking zullen we tegen die tijd met u delen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.